

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 8 (744)

2016 m. kovo 19 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

LIETUVOS ATGIMIMĄ PRADĖJO „KUPIŠKĖNŲ VESTUVĖS“

20 p.

**POKALBIS SU KUPIŠKIO RAJONO MERU
APIE KOVO 11-OSIOS SVARBĄ RAJONUI
IR ARTIMIAUSIŲ PLANUS**

Mūsų laisvė atėjo pavasarį. Kupiškio rajono meras Dainius Bardauskas (viduryje) su jaunaisiais kupiškėnais

Romo Gurklio nuotr.

Lietuva nuo A iki Z

Ignalina švenčia 150 metų jubiliejų _____ 4–5 p.

Naujos atliekų tvarkymo gairės

Klaipėdos regiono merai aptarė atliekų tvarkymą _____ 12 p.

Streikai nulingavo. Problemos liko

Apžvalgininko Antano Anskaičio žvilgsnis _____ 19 p.

Ignalinos istorija skaičiuojama nuo 1866 metų, kai nutiesus geležinkelį Sankt Peterburgas–Varšuva miestelis ėmė augti. 1950 m. Ignalinai suteiktas miesto statusas, ji tapo rajono centru. Dabar Ignalinos rajone gyvena apie 18 tūkst. gyventojų, rajono centre – Ignalinoje – apie 6 tūkst. Žodis Ignalinos rajono savivaldybės vadovams.

IGNALINA ŠVENČIA 150 METŲ JUBILIEJŲ

SIKIAME TAPTI KURORTU

Rajono meras HENRIKAS ŠIAUDINIS

Ignalinos kraštas nuteikia poilsiui ir ramybei. 2007 m. Ignalinos miesto, Strigailiškio ir Palūšės gyvenamųjų vietovių teritorijai suteiktas kurortinės teritorijos statusas. Nuostabaus grožio vietovės patrauklios tiems, kuriuos vilioja natūrali gamta, žvejyba, vandens pramogos, turistiniai žygiai valtimis, dviračiais, žiemos sportas, skraidyba ar ramus poilsis kaimo sodyboje. Džiaugiamės etnografiniais kaimais, piliakalniais, vandens malūnais, unikaliu Senosios bitininkystės muziejumi. Turime puikias sąlygas plėtoti vandens turizmą. Vandens keiliu – ežerais ir juos jungiančiomis upėmis ir upeliais – galima pasiekti net Baltijos jūrą. Ir žiemą, ir vasarą sportininkai, poilsiautojai laukiami Lietuvos žiemos sporto centre prie Žaliojo ežero. Kalnuotomis Ignalinos vietovėmis vingiuoja vienintelė Lietuvoje 7,5 km riedučių trasa. Šiame centre treniruojasi garsiausi šalies slidininkai, biatlonininkai. Galime didžiuotis garsiais ignaliniečiais – olimpinio aukso laimėtoju, dukart pasaulio čempionu biatlonininku Algimantu Šalna, olimpiečiais Gintaru Jasinsku, Diana Rasimovičiūte, Tomu Kaukėnu, Karoliu Zlatkausku, Mantu Strolia, Modestu Vaičiuliu ir kitais.

Pastaraisiais metais pavyko įgyvendinti nemažai stambių sporto ir turizmo, inžinerinės infrastruktūros gerinimo projektų. Pagražėjo miesto gatvės, viešosios erdvės, įrengtas stadionas, teniso kortai, atsirado naujų sporto aikštynų. Turime Sporto ir pramogų centrą, plečiame sveikatinimo paslaugas. Ignalinoje atidarėme Krašto muziejų. Daug nuveikta ir seniūnijose.

Labai svarbūs ir perspektyvūs darbai atlikti plėtojant sanatorines paslaugas. Ignalinos rajono ligoninėje atidarytas Reabilitacijos ir sveikatinimo skyrius. Jame veikia gydamosios masažinės vonios, druskų kambarys, taikomos įvairios kineziterapijos ir fizioterapijos procedūros. Metų pabaigoje įrengta vertikali masažinė vonia. Ji puikiai tinka norintiems stiprinti savo sveikatą, gydyti jau nustatytas neurologines, stuburo ir sąnarių ligas. Įrengiant šį skyrių iš viso investuota daugiau nei 300 tūkst. eurų. Turime gražių vilčių ateičiai. Prie Gavio ežero, netoli mineralinio vandens išgavimo vietos, pavyko parduoti 4,5 ha sklypą sanatorijos statybai. Savivaldybės tarybai jau pristatytas privačių investuotojų parengtas sanatorijos statybos projektas. Planuojama, kad būsimoje sanatorijoje bus teikiamos kardiologijos, judėjimo aparato ir neurologijos ligų reabilitacijos paslaugos, veiks SPA centras, viešbutis, konferencijų salė. Atliktas tyrimas, kuris parodė tokios įstaigos poreikį mūsų regione. Šiomis paslaugomis domisi ir kaimyninės šalys. Bus bendradarbiaujama su ligoninės Reabilitacijos ir sveikatinimo centru, plėtojamas medicininis ir grynas turizmas. Statybos turėtų prasidėti jau šiais metais.

Taigi savivaldybė turi daug darbų, planų, o šiandien galima apgalvoti tik dėl vieno dalyko – Vyriausybės regioninės politikos plėtros užmojai nepasiekė savo tikslo, nes pagrindinės investicijos atiteko ne regionams, o didiesiems miestams. Daugiausia buvo finansuoti projektai materialinei aplinkai kurti: gatvėms, šaligatviams, viešosioms erdvėms tvarkyti, pastatams atnaujinti. Tai nepadarė įtakos teritorijų ekonominio ar žmogiškųjų išteklių potencialo didinimui.

SVARBIAUSI 2015 METŲ DARBAI

**Savivaldybės administracijos direktorius
VIDAS KREIVĖNAS**

2015 metai Ignalinos rajono savivaldybei, jos įmonėms buvo tikrai darbingi ir gana sėkmingi. Kaip vieną svarbiausių pasiekimų galima minėti daugiabučių namų programos „Ignalinos energizacija“ įgyvendinimą. 2015 m. baigtas 21 daugiabučio namo modernizavimas. Ignalinos rajono savivaldybėje iš viso pagal šią programą atnaujinti 63 namai. Už daugiausia 2013–2015 metais atnaujintų namų Ignalinos rajono savivaldybei skirta Aplinkos ministerijos padėka. Praėjusiais metais rajone atnaujinti visi perspektyvūs viešieji pastatai. Šiuolaikiškai sutvarkytos mokyklos, darželiai, kultūros, medicinos įstaigos, administraciniai ir bendruomenių pastatai ne tik mieste, bet ir seniūnijose. Iš viso modernizuota 40 pastatų. Tam panaudota apie 10 mln. eurų. Tai ne tik pakeitė pastatų estetinį vaizdą, bet ir pagerino darbo sąlygas, leido sutaupyti nemažai šiluminės energijos.

Geriausių 2007–2013 metų programavimo laikotarpiu Rytų Lietuvoje įgyvendintų projektų konkurse iš trijų geriausių Probleminės teritorijos plėtros projektų nugalėtoju tapo mūsų savivaldybės administracijos įgyvendintas projektas „Bendro naudojimo teritorijų ir statinių Ignalinoje pagerinimas“. Ignalinos mieste atsirado naujų poilsio atokvėpio vietų, įrengtos sporto erdvės, pastatyti lauko treniruokliai, atnaujinta miesto vasaros estrada, sutvarkytas miesto paplūdimys ir viena gatvė.

PLANUOJAMOS INVESTICIJOS

**Administracijos direktoriaus pavaduotojas
DONATAS MAČYS**

2014–2020 metų ES paramos laikotarpiu Ignalinos rajono savivaldybės teritorijoje planuojama įgyvendinti apie 20 projektų. Pasinaudojus ES paramos, valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšomis, bendra projektų vertė siektų apie 5 mln. eurų.

Ignalinos rajono savivaldybės administracija ruošiasi įgyvendinti projektą „Daugiabučių namų kvartalų Ignalinos mieste kompleksinis sutvarkymas“. Labiausiai apleistuose daugiabučių namų kiemuose bus tvarkoma danga, keičiami šaligatviai, pagal galimybes plečiamas automobilių

aikštelių plotas, įrengiamos vaikų žaidimų aikštelės. Projekto vertė – 283 tūkst. eurų. Kitas svarbus projektas „Viešųjų erdvių atnaujinimas pritaikant renginiams, poilsiui, laisvalaikiui, fizinio aktyvumo sulaukiant, ir viešosios paskirties pastato patalpų pritaikymas bendruomenės poreikiams Ignalinos rajono Didžiasalio kaime“, tikimės, tikrai pakeis Didžiasalio veidą. Čia bus sutvarkyta dešimt viešųjų erdvių, įrengtos bendruomenės patalpos. Projektui planuojama panaudoti apie 769 tūkst. eurų ES fondų lėšų, taip pat apie 67 tūkst. eurų savivaldybės ir panašią sumą valstybės biudžeto lėšų.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

Vicemeras GINTAUTAS KINDURYŠ

2015 metais džiaugėmės daugeliu kultūros renginių. Liepos 5 dieną pasitikome tarptautinio liaudiško muzikos festivalio „Ežerų sietuva“ dalyvius. Kasmet vis didesnio populiarumo sulaukianti „Palūšės regata“ penktą kartą sukvietė buriuotojus, vietinius žmones, kraštiečius ir svečius pasidžiaugti vasara ir šauniai pasilinksinti prie Lūšių ežero, kurį papuošė baltos burės, o pakrantėse dvi dienas netilo muzika ir dainos. Kiekvieną rudenį Ignalina prisipildo linksmos teatrinės nuotaikos. Jau 21 kartą šurmuliavo vaikų ir jaunimo teatrų festivalis „Bildučiai“, šeštus metus Ignalinos kultūros centre surengtas mėgėjų teatrų festivalis „Kaimynų teatrų šventė“. Turime gražią tradiciją organizuoti Jaunųjų talentų konkursą. Jau 16-ą kartą buvo apdovanota 20 gambiausių rajono mokinių, labiausiai pasižymėjusių intelektualinėje, kūrybinėje, meninėje veikloje. Daug prasmingų renginių būta ir seniūnijose. Tai bendruomenių šventės, kraštiečių susijėjimai, atmintinių datų paminėjimas. Rugsėjūtį šventėme 500-ąsias Mielagėnų miestelio metines. Šiai progai miestelio centre pastatytas paminklas, surengta mugė ir kelios parodos, o vasaros estradoje – graži sveikinimų šventė ir koncertas. Didžiasalio seniūnijos Dysnos kaime rugsėjo mėnesį minėjome šviesios krašto asmenybės – lietuvių liaudies dainų karalienės Kristinos Skrebutėnienės 160-ąsias gimimo metines, pasidžiaugta Didžiasalio „Ryto“ gimnazijoje atnaujintu ir išplėstu Kraštotyros muziejumi. Linkmenyse Tarptautinės muziejų dienos proga atidaryta Plaktukų muziejinė ekspozicija, kurioje eksponuojama daugiau nei 500 įvairių plaktukų iš viso pasaulio – nuo Kinijos iki JAV.

Ir, be abejo, vienas svarbiausių šių metų renginių – 150-asis Ignalinos gimtadienis. Šventės proga mieste bus pastatytos dvi skulptūros, išleistas nuotraukų albumas, visus metus vyks įvairūs jubiliejiniai renginiai, muzikos ir šokių festivaliai, akcijos. Pagrindiniai šventiniai renginiai planuojami birželio 24–25 dienomis. Pirmą dieną planuojamas iškilmingas savivaldybės tarybos posėdis, naujos skulptūros Laisvės aikštėje atidengimas, didelė mugė, svečių ir miestų partnerių sveikinimai, vakare – rajono meno mėgėjų ir žinomų Lietuvos atlikėjų koncertas. Antrą dieną bus pristatyta G. Černiaus sukurta „Linios ir Igno“ skulptūra prie Paplovinio ežero, pirmą kartą ežere vyks teatralizuotas šventinis karnavalas, kuriame dalyvaus rajono įstaigos, organizacijos, bendruomenės. Seniūnijos pristatys savo dovaną – floristinius kilimus. Miesto vasaros estradoje vyks mugė ir baigiamasis koncertas. Kviečiame mus aplankyti ir kartu pasidžiaugti mūsų švente.

NAUJOS ATLIEKŲ TVARKYMO GAIRĖS

Klaipėdos rajono savivaldybėje vyko Klaipėdos regiono merų pasitarimas, kuriame aptartas atliekų tvarkymas. Apie atliekų tvarkymo problemas, jų sprendimo galimybes kalbamės su Klaipėdos rajono meru VACLOVU DAČKAUSKU.

Šiuolaikiškas, veiksmingas, tausojantis aplinką ir kiek įmanoma pigesnis atliekų tvarkymas – vienas svarbiausių iššūkių visoje šalyje. Kokie aspektai svarbūs mūsų regionui ir kokie klausimai aptarti šiame pasitarime?

Kaip veiksmingai bus surenkamos, naikinamos ir perdirbamos atliekos, kokios bus sąnaudos ir kiek už tai turės mokėti gyventojai ir įmonės, labai priklauso nuo atliekų tvarkymo valdymo modelio pasirinkimo, nuo administravimo ir nuo bendro požiūrio formavimo. Deja, kartais tai nesutampa, nes nevienoda yra savivaldybių geografinė padėtis, gyventojų skaičius, atliekų kiekis ir kiti dalykai, dėl kurių vienoms savivaldybėms naudingiau atliekas išvežti, o kitoms – jas surinkti, rūšiuoti ir perdirbti savo teritorijose. Posėdyje aptarti Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plano pakeitimo, naujos Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro (KRATC) valdymo modelio akcininkų sutarties parengimo, didelių gabaritų atliekų surinkimo, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių perdavimo naudoti rajonų savivaldybėms ir kiti klausimai.

Ką mūsų savivaldybė siūlo keisti Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane?

Mūsų savivaldybė pageidauja, kad komunalinių atliekų bendrovės surinktas ir išrūšiuotas atliekas savarankiškai galėtų vežti deginti į termofikacinę atliekų deginimo jėgainę „Fortum Klaipėda“. Manome, kad kompostavimo ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštes galėtų eksploatuoti ne tik KRATC'as, bet ir savivaldybės. Kadangi atliekos rūšiuojamos vietose, neturėtų būti taip, kad jos į „Fortum“ patenka tik per Dumpių sąvartyną. Rūšiavimo konteinerių daugėja, o šiukšles rūšiuoti vietose gali ir kitos įmonės.

Dumpių sąvartyno vartų mokestis taip pat nėra stabilus?

Šiuo metu mūsų savivaldybė už vieną toną šiukšlių moka apie 39 eurus. Taigi daugiau nei anksčiau. Be to, mokestį planuojama dar didinti įvedant valstybės nustatytą papildomą sąvartyno mokestį, kad atliekų turėtojai būtų paskatinti jas rūšiuoti. Nuo šių metų sausio 1 d. nustatomas 3 eurų už toną atliekų papildomas mokestis. Ateityje planuojama jį dar gerokai didinti. Dalį išrūšiuotų šiukšlių vežant deginti tiesiai į „Fortum“ būtų galima sutaupyti nemokant brangaus vartų mokesčio.

Kodėl mūsų savivaldybė, kaip ir kitos, negalėtų taip tvarkytis?

Klaipėdos miesto savivaldybei priklauso didžioji dalis KRATC'o akcijų. Ji nori, kad atliekų tvarkymo sistema regione ir toliau išliktų pavaldi KRATC'ui. Kitų savivaldybių tikslas – sutaupyti lėšų, kad kiekviena savivaldybė organizuotų rūšiavimą vietoje, ką galima vežti deginti, o kas netinka deginti ir perdirbti, vežti į sąvartyną ir mokėti vartų mokestį už gerokai mažesnę kiekį.

KRATC'o įsipareigojimai atliekų rūšiavimo gamyklai ir „Fortum“ atvežti atitinkamus atliekų kiekius iš regiono yra labai lengvai išsprendžiami derybų būdu su deginimo įmone. Tai buvo patvirtinta mūsų savivaldybės atstovų susitikime su atliekų deginimo įmonės vadovu. Į kitus Klaipėdos miesto savivaldybės nuogaštavimus mes atsakome, kad KRATC'o šiuo metu priimti skoliniai įsipareigojimai regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimui turi būti dengiami solidarariai pagal susidariusių atliekų kiekius kiekvienoje savivaldybėje, kurie buvo fiksuoti paimant paškolą Dumpių sąvartynui įrengti.

Gali būti, kad atsiras įmonė, kuri galės išvežti atliekas iš Lietuvos pigiau. Dabar užkertamas kelias kitiems – monopolį turi KRATC'as.

Kaip yra žiūrima į kiekvienos iš savivaldybių norą turėti didesnę balsą KRATC'e?

Savivaldybės KRATC'e turi nuo 0,002 iki 6,08 proc. akcijų. Siūloma KRATC'ą valdyti vienoda balsų teise arba remtis kitų regionų modeliu. Savivaldybėms pareiškus norą neturėtų kilti bėdų pakeisti KRATC'o akcininkų sutartį dėl įmonės valdymo organų.

Dar 2003 metais valdymą siūlyta organizuoti pagal gyventojų skaičių, yra modelis, kur jis priklausytų nuo atliekų kiekio. Dabar, kalbant apie valdymo principus, tariamasi tik tiek, kiek palanku ir naudinga Klaipėdos miestui, nes jį valdo absoliutaus dydžio akcijų paketą. Dabar kalbama lyg ir regiono vardu, bet viską sprendžia viena savivaldybė.

Kaip žiūrima į savivaldybės norą perimti stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštes Gargžduose ir Vėžaičiuose?

Gargždikiams jas perėmus KRATC'ui turėtų sumažėti mokestis už atliekų toną. Šiuo metu KRATC'as mato tik vieną įmanomą variantą – savivaldybėms perduoti administruoti aikštes, o kiti variantai gali būti svarstomi praėjus penkerių metų ES pinigais įgyto turto perdavimo kitiems naudotojams terminui.

Kokie nutarimai priimti pasitarime?

Visos regiono savivaldybės turi nu greičiau pateikti savo pasiūlymus dėl pateiktų modelių.

Kalbėjosi **Daiva Beliokaitė**

VTEK BRĖŽIA ELGESIO GAIRĖS VIETOS POLITIKAMS

Kaip tinkamai nusišalinti nuo interesų konflikto? Reikalavimus sugriežtinę ir šiurkštaus tarnybinės etikos pažeidimo sąvoką įtvirtinę šiųmečiai įstatymų pakeitimai sukėlė sujudimą savivaldybėse. Netylant skambučiams Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) pateikė rekomendacijas merams ir savivaldybių tarybų nariams, kaip tinkamai vengti interesų konfliktų. Kovo mėn. paskelbtoje rezoliucijoje „Dėl savivaldybės mero ir savivaldybės tarybos narių nusišalinimo“ VTEK detalizavo įstatymais įtvirtintą nusišalinimo formulę „informuoti nedalyvausti-deklaruoti“.

Plačiau apie tai – pokalbis su VTEK pirmininku ROMU VALENTUKEVIČIUMI.

Metinėje ataskaitoje minite, kad pernai dažniausiai tyrėte politikų elgesį, o dažnas pažeidimas – nusišalinimas kilus interesų konfliktui. Kodėl tai – tokio masto problema?

Matyti, kad savivaldybėms trūksta aiškumo, todėl šiuo atveju labai svarbu metodinė pagalba. Atlikdami tyrimus matome pavyzdžių, kai, susidūrę su interesų konfliktą keliančiomis situacijomis, savivaldybių tarybų nariai nori nuo jų nusišalinti, bet nesupranta, kaip ir kada tai padaryti.

Galite pateikti pavyzdžių?

Yra buvę nemažai atvejų, kai nusišalinama tik svarstant klausimą savivaldybės tarybos posėdyje, bet ši pareiga nevykdoma pirminiuose etapuose: komitetuose, komisijose, frakcijose ar grupėse. O juk šie

klausimo rengimo lygmenys yra vienodai svarbūs ir vienodai rizikingi interesų konflikto grėsmės požiūriu. Taigi buvo būtina patvirtinti aiškią nusišalinimo tvarką, kuria galėtų vadovautis visos savivaldybės. Mūsų rezoliucija savivaldybių merams ir tarybų nariams rekomendacinio pobūdžio, bet ja remdamosi savivaldybės gali tobulinti savo darbo reglamentus, sukurdamos vienodą teisinį reguliavimą ir sudarydamos sąlygas tinkamam vietos politikų elgesiui.

Kodėl netinkamas nusišalinimas taip paplitęs savivaldybėse?

Problema egzistuoja ne vien savivaldybėse, bet galbūt jose yra labiausiai matoma. Nenorėčiau vertinti vien pagal VTEK gaunamų skundų skaičių, nes čia tam tikros įtakos turi ir politinė konkurencija. Ji kursto politikų tarpusavio kontrolę, kuri gimdo skundus – dažnai nepagrįstus. Supratome, kad neveiksminga nuolat vien tik nagrinėti skundus, nes rezultatas dažniausiai turi įtakos tik tiriamajam. Taigi išnaudojame mums įstatymų suteiktas galias, kad padėtume užbėgti tarnybinės etikos nusižengimams už akių. Svarbu priminti ir tai, kad šiemet patvirtinome visiems valstybinėje tarnyboje dirbantiems asmenims privalomus kriterijus, kai jų pareikštas nusišalinimas gali būti nepriimtas. Tačiau tai gali įvykti tik motyvuotu sprendimu ir tik išskirtiniais atvejais: kai nurodytos nusišalinimo aplinkybės nėra pakankamas pagrindas interesų konfliktui kilti, kai neliktų galimybių priimti sprendimą ir kai svarstomas klausimas susijęs su viešosiomis paslaugomis – komunalinėmis, švietimo, sveikatos priežiūros ir t. t.

VTEK atliekami tyrimai kartais parodo, kad nepriimtais nusišalinimais galima gudrauti.

Tokie atvejai parodė, kad reikalauti tinkamai vykdyti įstatymo normas galima tik tada, kai tų normų realizavimas yra visoms pusėms

aiškus iki galo. Jeigu nusišalinimą galima realizuoti keliais būdais, tai tikėtina, kad bus pasirinktas patogiausias iš jų. O mums svarbu, kad nekiltų noras piktnaudžiauti ir kad pirmenybė būtų teikiama skaidriam, tinkamam atsiskaitymui apie savo privačius interesus. Netgi kai dalyvaujama nepriėmus nusišalinimo. Būtent tokius atvejus privalu pranešti VTEK, naudojantis interesų deklaravimo informacine sistema (IDIS), ir tinkamai informuoti visuomenę, paskelbus informaciją apie nepriimtus nusišalinimus savivaldybių tinklalapiuose. Tai įtvirtina ir šiemet įsigaliojusios Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje bei Vietos savivaldos įstatymų pataisos. Šiuo metu savo duomenų bazėje jau turime informacijos apie maždaug pusę šimto šalies savivaldybėse nepriimtų nusišalinimų. Šie duomenys suteiks galimybę įvertinti rizikas ir atkreipti dėmesį į bet kokius nuokrypius nuo normos. Kitaip tariant, mūsų užduotis – sudaryti nepalankias sąlygas įvairiems interpretavimams, kai siekiama gudrybių.

Kokių rezultatų laukiate po minėtų rekomendacijų paskelbimo?

Trumpalaikėje perspektyvoje – daugiau skundų, nes vietos politikai ims aiškintis, kur galėjo nusižengti jų konkurentai. O per tą laiką išmoks, kaip reikia tinkamai elgtis. Nes vienas dalykas yra parašyti rekomendacijas, o kitas – suformuoti įgūdžius, kaip pagal jas veikti. Taigi ilgalaikėje perspektyvoje skundų skaičius dėl vietos politikų turėtų sumažėti, o mes galėsime nukreipti savo dėmesį į kitas svarbias tarnybinės etikos sritis ir spręsti kitas sistemines problemas.

Rezoliuciją „Dėl savivaldybės mero ir savivaldybės tarybos narių nusišalinimo“ galima peržiūrėti <http://bit.ly/rezoliucija>

Kalbėjos Eglė Ivanauskaitė

12 ĮDOMIŲ FAKTŲ APIE VILNIAUS TURISTUS

Vilniuje turistų skaičius nuolat didėja – Lietuvos sostinę, kaip dar nepažintą ir neatrastą pasaulio kampelį, renkami vis daugiau turistų ne tik iš kaimyninių šalių, bet ir iš tolimojo užsienio. Vis dažniau esame pastebimi ir užsienio spaudoje – įvairūs kelionių žurnalai ir interneto svetainės siūlo aplankyti Vilnių ir atrasti jo žavesį. O ką vilniečiai žino apie čia atvykstančius svečius?

1. Praėjusiais metais Vilnių aplankė beveik 1 milijonas turistų!

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Vilniaus miesto apgyvendinimo įstaigos sulaukė 978 841 svečio. Palyginti su 2014 m., svečių skaičius išaugo 5,4 proc.

2. 81,7 proc. turistų – užsieniečiai

Daugiausia svečių sulaukta iš Baltarusijos, Vokietijos, Rusijos, Lenkijos ir Latvijos.

3. Turistų iš Japonijos – net 70 proc. daugiau

Labiausiai (70 proc.) 2015 m. Vilniuje padidėjo turistų skaičius iš Japonijos. Iš viso per 2015 metus į Vilnių atvyko 15 497 turistai iš Japonijos. Turistų skaičius didėjo ir iš kitų Azijos šalių: Kinijos – 28 proc., Izraelio – 17 proc., Pietų Korėjos – 20 proc.

4. Daugiausia turistų – iš Baltarusijos

Sostinė per 2015 metus sulaukė daugiausia svečių iš Baltarusijos – 113 739 (15 proc. mažiau nei 2014 m.), antroje vietoje – Vokietija – 79 623 (11 proc. daugiau).

5. Į Vilnių atvyksta vis daugiau turistų iš Didžiosios Britanijos

Palyginti su 2014 m., didžiausias turistų skaičiaus didėjimas iš pirmojo dešimtuko šalių, iš kurių į Vilnių atvyksta daugiausia turistų, buvo iš Jungtinės Karalystės (30 proc. daugiau). Taip pat padaugėjo turistų iš Norvegijos (28 proc. daugiau), Ukrainos (28 proc. daugiau) ir Italijos (20 proc. daugiau).

6. Lietuvių – 9,2 proc. daugiau

2015 m. Lietuvos gyventojai Vilniaus apgyvendinimo įstaigose sudarė 18,3 proc. visų jose apsilankiusių svečių. Iš viso į Vilniaus apgyvendinimo įstaigas buvo atvykę 178 887 lietuviai, t.y. 9,2 proc. daugiau nei 2014 m.

7. Daugiausiai svečių – rugsėjį

2015 m. vidutinis Vilniaus viešbučių kambarių užimtumas siekė 65 proc. Vidutinis Vilniaus viešbučių lovų užimtumas buvo 48,5 proc. Didžiausias kambarių užimtumas 2015 m. buvo rugsėjo mėnesį – 79,1 proc.

8. Turistų vyrų daugiau nei moterų

Praėjusiais metais Vilniuje vykdytos apklausos, kurios metu apklausti beveik 3000 užsienio turistų, duomenimis, 55,5 proc. turistų buvo vyrai, o 44,6 proc. – moterys.

9. Daugiausia turistų – iki 34 metų

Per 2015 metus Vilnių dažniausiai lankė turistai, kurių amžius yra nuo 25 iki 34 metų. Mažiausiai sostinę lankė senjorai nuo 65 metų. (2015 m. apklausos, kurioje dalyvavo 2928 respondentai, duomenys.)

10. Daugiau lankytojų, keliaujančių po vieną

Palyginti su ankstesniais metais, į Vilnių atvyksta vis daugiau turistų, keliaujančių po vieną. Po vieną dažniau atvyko lankytojai iš Danijos, Turkijos, Vokietijos ir Italijos.

11. Į Vilnių – lėktuvu

Palyginti su ankstesniais metais, 2015 m. apklausos dalyviai dažniau atvyko į Vilnių lėktuvu. Tikimasi, kad įvedus naujas oro kryptis turistų skaičius dar labiau padidės.

12. Keliones planuoja savarankiškai

Daugiausia (81 proc.) atvykusių į Vilnių turistų kelionę susiplanuoja patys. Kelionių agentūras renkami svečiai iš Kinijos, Austrijos, Turkijos ir Vokietijos.

Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus inf.

STREIKAI NULINGAVO. PROBLEMOS LIKO

ANTANAS ANSKAITIS

Mokytojų streikai, vykę net 43 savivaldybių teritorijoje, atrodo, pasibaigė, rastas trapus kompromisas. Sukrapščius varganus 8 milijonus eurų, užlopomos bent labiausiai žiojėjusios skylės, nors keliais procentais padidės pedagogų atlyginimai. Pasinaudodami mokytojų streiku, politikai dar kartą pasižnaibė, opozicija, kaip įprasta, kaltino valdančiuosius, tie atsikirto, kad „ir prie jūsų geriau nebuvo“.

Šia proga verta pasvarstyti, kas gi liko praslinkus streikų bangai. Reikia pripažinti, kad grėsminga padėtis švietimo, ir ne tik šioje srityje, niekur nedingo. Šalies gyventojų skaičius mažėja, ir atrodo, tebemažės ir ateityje. Tebus pasakytas, neminint labai tikslių statistinių duomenų, niūrus balansas: per metus gimsta 30 tūkst., miršta 40 tūkst., išvažiuoja į užsienius 20 tūkst. mūsų tautiečių. 1994 m. grupė moks-

lininkų parengė studiją „Demografinė raida: analizė ir prognozė iki 2020 m.“. Pagal tą kūrinių jau šiemet Lietuvoje turėjo gyventi 3,75 milijono žmonių. Garbūs mokslininkai apsiriko... visu milijonu. Net košmariškame sapne demografiškai negalėjo įsivaizduoti, kokį pagreitį įgis didysis tautos išsivaikščiojimas į užsienius ir kaimų gyventojų trauka į didžiuosius miestus.

Sovietmečiu ir pirmaisiais nepriklausomybės metais, galvojant apie keturis milijonus gyventojų, buvo statomos mokyklos, ambulatorijos, ligoninės, plečiama kita infrastruktūra. Taigi dabar, išskyrus didžiuosius miestus ir Klaipėdos bei Kauno rajonus, visur kitur turime per daug mokyklų, ligoninių. O liūdniausia – per daug mokytojų ir per mažai mokinių.

Verslininkai jau seniai kalba, kad mūsų švietimo sistema neatitinka iš esmės pasikeitusių šalies raidos poreikių. Mokyklose teikiama daug bendrojo lavinimo žinių, bet mokiniai gauna mažai praktinių įgūdžių. Seimo nariai, vaikų teisių gynėjai prigalvoję tiek biurokratiškus apribojimus, kad į fizinių mokslėivio darbą žiūrima vos ne kaip į nusikaltimą. Mokymo procesas per ilgai iššestas. Pagaliau daug abiturientų veržiasi į aukštąsias mokyklas, kai verslui labiausiai trūksta vidurinės grandies darbuotojų – statybininkų, apdailininkų, stalių, mechanikų, virėjų, siuvėjų, traktorininkų, barmenų ir t. t.

Ne kartą buvo bandyta optimizuoti švietimo sistemą. 2001 m. atsiradęs mokinio krepšelis, švietimo šmaikštuolių vadinamas Miku, keistas, taisytas, tobulintas net 13 kartų. Dabar Alytaus, Jonavos, Raseinių, Šalčininkų, Telšių rajonų savivaldybių mokyklose bandomas klasės krepšelis. Tik ar nauja metodika padės išspręsti lėšų stygių? 2011 m. buvusios Vyriausybės švietimo ir mokslo ministras G. Steponavičius įsakymu „Dėl vidurinių mokyklų akreditavimo tvarkos“ buvo užsimojęs vidurines mokyklas, kurios nesuformuotus dviejų vienuoliktųjų klasių, reorganizuoti į pagrindines. Ignalinos, Zarasų ir kelių kitų rajonų savivaldybėms pasipriešinus, to drastiško plano nepavyko iki galo įgyvendinti. Dabartinė valdančioji dauguma kiek galėdama stengiasi išlaikyti esamą švietimo įstaigų tinklą.

Tikėtina, kad nuvilniję mokytojų streikai vėl paskatins nekantresnes savivaldybes aktyviau ieškoti būdų, kaip optimizuoti švietimo įstaigas, o kalbant paprastai, padidės noras uždaryti mažas mokyklas, atleisti mokytojus. Suprantama, tai labai skausmingas procesas. Juk neretai kaimo gyvenvietėse mokykla yra vienintelis šviesos žiburėlis. Pagaliau kuri išeitis ekonomiškai naudingesnė – šildyti ir prižiūrėti per dideles patalpas ar pirkti geltonuosius autobusiukus, mokėti už degalus ir vežioti mokinius.

Todėl sumaniai ir jautriai elgiasi tos savivaldybės, kurios siekia, kad mokyklų patalpose prisiglaustų bibliotekos, bendruomenių centrai, kultūros įstaigos. Jau dveji metai buvusios mokyklos patalpose sėkmingai veikia Varėnos rajono Valkininkų seniūnijos Dargužių kaimo bendruomenės amatų centras. Siekdami išlaikyti savitas Dzūkijos krašto tradicijas, šio kaimo šviesuoliai, tautodailininkai jaunimą moko keramikos, drožybos, audimo, bitininkystės, sūrių gamybos, medžio architektūros ir kitų amatų. Pasisemti patirties į Dargužius svečiai atvyksta net ir iš užsienio. Panašus centras kultūros darbuotojų iniciatyva pradėjo veiklą Alytaus rajono Pivašiūnų seniūnijoje.

Neseniai iškilmingai atidaryta Šiaulių laisvoji ekonominė zona, kurioje jau įsikūrė keliolika įmonių. Šiame pramoniniame komplekse pagal tarptautinę programą „Junior Achievement“ pradeda darbą mokomosios mokinių bendrovės. Jose jaunimas galės tobulintis ekonominio ir finansinio raštingumo srityje, pratintis dirbti komandoje, generuoti idėjas, nebijoti imtis atsakomybės. Tai išties svarbi iniciatyva. Tikėkimės, kad mokomosios mokinių bendrovės atsiras ir kituose mūsų šalies miestuose, pramonės centruose.

Derėtų aktyviau ieškoti būdų, kaip plėtoti vietos verslininkų, ūkininkų ryšius su mokyklomis kaimiškuose rajonuose. Sveikintina Alytaus rajono savivaldybės iniciatyva ne tik pagerbti verslininkus, bet ir skirti piniginius prizus verslumo skatinimo projekte geriausiai pasirodžiusioms mokinių komandoms. Kai kurios savivaldybės bent kartą per metus surengia vadinamąsias atvirų durų dienas, pakviečia mokinius padirbėti meru, skyrių vedėjais. Būtų gražu, jei panašias atvirų durų dienas surengtų ir įmonių vadovai, stambesnieji ūkininkai.

Pagal nauji gyvenimo iššūkiai turėtų skatinti tobulinti darbą ir pedagogų bendruomenę. Mokytojai neturėtų džiaugtis vien tuo, kiek jų auklėtinių įstojo į aukštąsias mokyklas, geriau būtų didžiuotis tuo, kiek padėjo išugdyti jaunų verslių žmonių.

Mečislavo Šcepavičiaus pieš.

LIETUVOS ATGIMIMĄ PRADĖJO „KUPIŠKĖNŲ VESTUVĖS“

Kupiškior. meras D. Bardauskas (kairėje) šventės metu prie laužo diskutavo su garbiais kupiškėnais savanoriais

Kupiškėnai Kovo 11-osios iškilmes pradėjo šv. Mišiomis už Lietuvos žmones ir Nepriklausomybės Akto signatarus Kupiškio Kristaus žengimo į dangų bažnyčioje. Per mišias giedojo ir po jų trumpą koncertą surengė Lietuvos radijo ir televizijos vaikų choras, vadovaujamas Reginos Maleckaitės. Paskui kolektyvas lankėsi Adomynės dvare, pasveikino bendruomenę šventės proga ir pasivažiavo bendruomenės surengtomis vaišėmis. Kupiškio gyventojai po mišių buvo pakviesti į kultūros centrą, kur buvo atidaryta rajono mokinių kurtų atvirukų ir plakatų, skirtų Kovo 11-ajai, paroda.

Vidurdienį šventė persikėlė į Lauryno Stuokos-Gucevičiaus aikštę, kur pasitiko tautiniu kostiumu pasipuošęs rajono meras Dainius Bardauskas. Čia finišavo Kupiškio miesto moksleivių bėgimo dalyviai, koncertavo rajono mėgėjiško meno kolektyvai, šventės proga sveikino Kupiškio rajono meras, kiti politikai. Buvo perskaitytas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro rajono tarybos nario Leono Apšegos sveikinimas. Žvarkoką dieną sušilti padėjo kareiviška košė, arbata, mero ir bičiulių iškepta kiaušiniene.

„Sveikinu visą Lietuvą, visus Lietuvos žmones su mūsų laisvės pavasariu. Matyt, ne veltui mes laisvi tapome pavasarį, nes kaip tik tuo laiku viskas nubunda ir iš po žiemos pakyla. Visiems linkiu daugiau optimizmo ir šviesos. Tikiu, viskas bus gerai ir mes galėsime drąsiai pasakyti: nors mes esame maži, bet išdidūs. Mes – Lietuva“, – atsakydamas į „Savivaldybių žinių“ klausimus sveikinimą visai Lietuvai pasiuntė Kupiškio rajono meras Dainius Bardauskas.

Gerbiamas mere, ką Jums reiškia Kovo 11-oji?

Manau, Kovo 11-oji daug reiškia kiekvienam Lietuvos piliečiui. Be abejo, ji labai svarbi ir man, ir mano šeimai. Kovo 11-oji – tai diena, po kurios mes kitą rytą nubudome turėdami jau visiškai kitokį statusą.

Kokios nuotaikos tada Jus aplankė?

Nors tai jau senas laikas, bet puikiai prisimenu euforiją ir pakylėtą nuotaiką, kai atrodė, kad viskas bus paprasta, kad nebus taip sudėtinga, ką teko vėliau išgyventi. Tačiau tą dieną buvo nereali būseną.

O kaip Kovo 11-oji keitė Kupiškį, nes tai Jūsų gimtasis rajonas, iš kurio ilgesniam laikui nebuvote išvykęs, taigi visi pokyčiai vyko Jūsų akyse?

Išties esu tikras kupiškėnas. Kupiškio rajonui tai buvo sudėtingas laikas. Teko išgyventi nemažai esminių lūžių. Keitėsi kai kurios vertybės, nusistovėjusi tvarka. Ir tai, be abejo, atsiliepė. Vienam daugiau, kitam – mažiau. Ne visi sugebėjo iškart prisitaikyti. Vieni jau daugelį metų gyveno laukime ir jų dvasia nepriklausomą Lietuvą juto jau gerokai prieš Kovo 11-ąją. Kitiems tai buvo labai sudėtingų permainų laikas. Juk keitėsi ir socialiniai, ir ekonominiai dalykai. Pradžia, kol viskas stojo į vėžias, Kupiškio rajonui buvo gana sudėtinga. Kai kam po didžiulės euforijos atėjo ir nusivylimas. Tačiau esu optimistas ir tikiu, kad viskas bus gerai. Palyginti su šimtmečius skaičiuojančia demokratija, 26-eri metai nėra dar tiek daug. Jei nesutrukdys kažkokie išoriniai veiksniai, kelsimės.

Nors meru dirbate tik pirmuosius metus, bet politikoje nesate naujokas, o tai geras vadovavimo rajonui startas. Kokie pirmųjų veiklos metų rezultatai?

Jokiu būdu nenoriu sumenkinti to, kas buvo padaryta ankstesnių vadovų. Dauguma darbų yra jų įdirbis. Savivaldoje labai svarbus darbų tęstinumas.

Žinoma, į kiekvieną projektą norime įnešti savo minčių. Kai ką truputėlį keičiame. Šiuo metu paskelbtas idėjų konkursas, kaip sutvarkyti centrinę aikštę. Noriu, kad ji taptų priimtina vieta visiems. Kad kiekvienas čia atėjęs kupiškėnas ir svečias rastų ką veikti tiek per šventes, tiek ir kitomis dienomis, kad čia galėtume sutikti svečius. Taigi noriu, kad aikštė kuo daugiau atsinaujintų ir taptų daugiafunkce.

Džiugu, kad žmonės aktyviai teikia savo idėjas. Žinoma, visada norisi, kad besidalijančių savo idėjomis būtų daugiau. Kadangi atrinkti aikštės sutvarkymo pasiūlymai eksponuojami

savivaldybėje, labai dažnai matau prie jų besibūriujančius kupiškėnus, kažką svarstančius, aptarinėjančius ir užrašytą savo nuomonę metančius į pastatytą pasiūlymų dėžutę.

Jei bus pasirinktas vienas iš pateiktų pasiūlymų, tada bus skelbiamas techninio projekto konkursas, bet, nepaisant visų viešųjų pirkimų netikėtumų, manau, šių metų pabaigoje projektą jau turėsime. Kitais metais, manau, pradėsime aikštės atnaujinimo darbus. Visiems darbams numatyta apie 2 mln. eurų ES ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Pradedama tvarkyti sinagoga. Joje įsikūrusi rajono viešoji biblioteka. Taigi po rekonstrukcijos turėsime atsinaujinusią modernią biblioteką. Sinagoga labai puikiai integruosis į aikštę, sudarydama jos tęstinumą.

Rajone yra gana platus bibliotekų tinklas, ar neketinate jo optimizuoti?

Esu įsitikinęs, kad šiuo metu biblioteka labai reikalinga. Ypač atokesnėse rajono vietovėse. Šiandien biblioteka atlieka ne tik šviečiamąją, bet ir socialinę funkciją. Užėina žmonės, kurie negali sau leisti užsisakyti periodikos, kurie namuose neturi interneto, čia suguža po pamokų vaikučiai. Žinoma, kaip ir visoje Lietuvoje, gyventojų skaičius mažėja. Ir nemažoje dalyje vietovių, kuriose yra bibliotekos filialai, labai akivaizdžiai mažėja skaitytojų. Tad gali savaime nebelykti bibliotekos poreikio.

Tačiau bibliotekų, kultūros centrų, švietimo įstaigų saugojimas atokesnėse vietovėse gana brangus dalykas. Ar atpildyti visas šias paslaugas padeda daugiafunkciniai centrai?

Be abejo, tai kainuoja labai didelius pinigus ir kartais tų lėšų investavimas neduoda to rezultato, kurio norėtume. Suprantama, stengiamės tas paslaugas išsaugoti, o daugiafunkcio centro kol kas rajone neturime nė vieno. Tik dabar pradėdame dėti į jų užuomazgas. Manau, šioje srityje labai svarbų vaidmenį galėtų suvaidinti bendruomenės.

Dabar pastebime, kad kartais bendruomenės ir kultūros centrų filialiukai dubliuoja veiklą ir net konkuruoja. To neturėtų būti. Reikia rasti veiksmingiausią veiklos modelį, duodantį didžiausią efektą ir reikalaujantį kuo mažiau savivaldybės lėšų.

Esate Aukštaitijos centras, galbūt prasidedant 2014–2020 metų finansiniam laikotarpiui Kupiškėje bus įgyvendinama regioninių projektų?

Taip, esame Aukštaitijos centre. 50 km spinduliu nutolę Anykščiai, Rokiškis, Utena, Biržai, Panevėžys, Pasvalys.

Kol kas stambesnio regioninio projekto nėra, bet tam tikrų ambicijų turime. Nežinau, ar mums pavyks jas įgyvendinti. Manau, bendradarbiaudami su kitomis savivaldybėmis galime nemažai padaryti, šiuolaikiams poreikiams pritaikydami kultūros paveldą. Žinoma, gali ir nepavykti. Juolab kad naujasis ES paramos laikotarpis skirtas daugiau

Šalia aikštės ir bibliotekos stovi paminklas Kupiškio vaikui – XVIII a. architektui Laurynui Stuokai-Gucevičiui

minkštiesiems projektams ir kur kas mažiau lėšų skiriama infrastruktūrai. Mums tai tam tikras iššūkis, nes rajone turime nemažai spręstinių infrastruktūros problemų.

Tikimės, kad patraukliu centru tapsime atkūrus Palėvenės dominikonų vienuolyną. Norėtume geriau išnaudoti Kupiškio marias.

Manau, Kupiškis niekada nebus stambus pramonės miestas. Čia daugiau vystysis paslaugų ir aptarnavimo verslas. Nebus ir didelio turizmo. Tai bus ramus ir gražus provincijos miestelis, kuriame bus galima oriai gyventi.

Gal planuojate atnaujinti „Kupiškėnų vestuves“, juk, kaip teigia etnografas, Lietuvos atgimimas nuo jų ir prasidėjo?

Tam tikra prasme atgimimo pradžia galime su jomis sieti. Kartais pajaukujame, kad reikėtų sukurti šiuolaikišką „Kupiškėnų vestuves“.

Ar tapus meru teko imtis darbų, kurių nesitikėjote?

Labai daug laiko tenka skirti ūkiniams, kai kuriems jau įsisenėjusiems, reikalams. Manau, daugiau dėmesio turėčiau skirti investicijų paieškai, bendravimui su potencialiais investuotojais.

VILNIAUS APSKRITIES SENIŪNAI – UŽ STIPRIĄ SAVIVALDĄ

KĘSTUTIS VILKAUSKAS

Kovo 14 d. Vilniaus miesto savivaldybėje vyko Vilniaus apskrities savivaldybių seniūnų sueiga. Į šį tradicinį kasmetinį renginį suvažiavo seniūnai iš Elektrėnų, Trakų, Ukmergės, Šalčininkų, Širvintų, Vilniaus rajono, Švenčionių savivaldybių. Šį renginį organizavo Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacija (LSSA) kartu su sostinės seniūnais.

Vilniaus miesto seniūnijų veiklą pristatė Vilniaus miesto seniūnų sueigos pirmininkas, Antakalnio seniūnas Algimantas Vaitkus. Jis pasidžiaugė, kad po bandymo sunaikinti Vilniaus miesto seniūnijas jas ginant teismuose, seniūnijos vis dėlto išliko. Nors dabartinė padėtis gerėja, tačiau seniūnams vis dar tenka didelis krūvis. Dažnai vienam seniūnui tenka dirbti per kelias seniūnijas, seniūnijų funkcijoms atlikti trūksta darbuotojų.

LSSA prezidentas Jonas Samoška kalbėdamas apie asociacijos nuveiktus darbus pabrėžė, kad Seniūnų asociacija visuomet pasisako už kuo didesnę seniūnijų savarankiškumą, už savivaldos decentralizaciją. Jis ragino visus žemutinės grandies savivaldos dalyvius, seniūnus, bendruomenių pirmininkus, seniūnaičius veikti kartu sprendžiant aktualiausias vietos gyventojų problemas.

Socialinių paslaugų skyriaus vedėja Daiva Buivydyaitė-Garbštienė iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kartu su savo komanda iš Socialinio darbo tarybos Skirma Kondratas (LSSA garbės nare) ir Linu

Kukuraičiu ragino esminį dėmesį skirti ne socialinėms išmokoms, o viešosioms paslaugoms, jų visuotiniam prieinamumui ir deramai kokybei užtikrinti.

Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro vedėjas Algirdas Astrauskas informavo, kad jau artimiausiu metu Seime bus svarstomi keli Savivaldos įstatymo pakeitimo projektai, ir pakvietė seniūnus, seniūnaičius, vietos bendruomenes aktyviai teikti pasiūlymus svarstomiems projektams.

Sueigos metu LSSA prezidentas J. Samoška pasirašė sutartis su Socialinių darbuotojų asociacija, jos prezidente Rasa Laiconiene ir „Aš už Lietuvą“ projekto vadovu Karoliu Sargūnu.

Savivaldybių seniūnų sueigos dalyvius pasveikino Vilniaus miesto meras Remigijus Šimašius. Jis pasidžiaugė, kad seniūnai nori ir gali spręsti iškilančias kasdienes problemas ir kartu su seniūnaičiais ir vietos bendruomenėmis gali daug nuveikti stiprindami savivaldą. Vilniaus miesto seniūnaičių asociacijos pirmininkas Alfonsas Augulis pabrėžė, kad šiuo atsakingu momentu, kai Seime teikiami įvairūs Savivaldos įstatymo pakeitimo projektai, labai svarbu, kad neliktų esminių prieštaravimų tarp seniūnaičių, vietos bendruomenių ir Seniūnų asociacijos.

Renginio pabaigoje sueigos dalyviai diskutavo dėl socialinės ap-
rėpties ir vietos savivaldos.